

Bezorg ons goud!*Beste lezer,*

Samen met deze nieuwsbrief vindt u 2 folders over de cursus Gregoriaans, sessie 2008-2009. Het oude adagium indachtig dat mond-aan-mond reclame de beste reclame is, nodigen wij u hierbij uit om deze folders te bezorgen aan mensen, waarvan u weet dat zij grote interesse hebben in Gregoriaans. Misschien willen zij het aanleren of herontdekken? Leg de folders dus niet opzij, maar bezorg ze. Want elke liefhebber van Gregoriaans is goud waard! Hartelijk dank.

HONORIS CAUSA**"Doctor" Pieter Mannaerts**

Op 28 mei 2008 promoveerde onze docent Pieter Mannaerts tot doctor in de musicologie met zijn studie "Een kapittelkerk op de grenslijn: gregoriaans en liturgie in de O.L.V.-kerk van Tongeren (10de-15e eeuw)". Dat Tongeren een rijke collectie gregoriaanse handschriften bezit, zal velen onbekend zijn. Pieter Mannaerts zocht de verschillende bronnen op, en onderzocht waar het gregoriaans van Tongeren te situeren was ten opzichte van het gekende repertoire. Meer bepaald ten opzichte van het Oost-Frankische en het West-Frankische repertoire, wat Michel Huglo aanduidt als 'ensembles ouest' en 'ensembles est'. Uit zijn onderzoek bleek dat Tongeren zich op de grenslijn bevindt, m.a.w. zowel Oost- als West-Frankische invloeden heeft, wat in de eerste plaats verklaard kan worden door de geopolitieke situering van deze stad in die tijd. Zo blijken bv. de meeste heiligenofficies eerder Oost-Frankisch, terwijl de meerderheid van de sequenzen een West-Frankische oorsprong hebben. Het onderzoek toonde ook aan dat Tongeren en ook het bisdom Luik en Lotharingen een niet te onderschatten rol speelden in de creatie en verspreiding van nieuw repertoire, wo. de officies voor Lambertus, de Drievuldigheid, voor Servatius, Gertrudis, Maternus of Corpus Christi. Uit dit alles blijkt dat het laat-middeleeuws gregoriaanse repertoire in Tongeren en Luik een grote bloei en productiviteit kende. Die rijke gregoriaanse cultuur vormde ook de voedingsbodem voor de "Frans-Vlaamse polyfonie" van de latere eeuwen.

In zijn memorie lichtte promotor Prof. Eugène Schreurs het belang van dit onderzoek toe: wat tot nog toe onbekend terrein was, is nu verkend. Wij waren niet weinig vereerd toen Prof. Schreurs verwees naar het belang van het Centrum Gregoriaans in de overdracht van de rijkdom van het gregoriaans in onze contreien.

In zijn dankwoord bracht Pieter Mannaerts bijzonder hulde aan mededocent Frans Mariman, die bij hem de liefde voor het gregoriaans had aangestoken. Waartoe het grote enthousiasme van Frans Mariman niet al toe leiden kan...

Het bestuur, het docentenkorps en de vele sympathisanten van het Centrum Gregoriaans feliciteren de kersverse doctor van ganser harte. Wij geloven, hopen en wensen dat deze stimulans voor Pieter de aanzet mag zijn voor zijn blijvend engagement in onze vereniging, ten bate van dat mooie, rijke en diepe gregoriaans.

SLOTDAG**Norbertus en Norbertus**

Kempenaars zoals ik genieten van hun trits van Norbertijnenabdijen: Postel, Averbode en Tongerlo. In april vertrok ik op pelgrimage van Antwerpen naar Santiago de Compostela. Je hoeft het niet te doen, echter een interessante vereniging om die tocht sterker, boeiender te maken is het Vlaams Genootschap van Santiago de Compostela. De pelgrimssociëteit bestaat 23 jaar. Haar motto is: "Voor een betere tocht". Een pelgrimage kan louter sportief zijn of cultureel (ter ontdekking van de Romaanse kunst) of religieus of een mengeling worden van de drie. Die laatste aanpak is de mijne. Op de zaterdag dat de Gregorianen van Drongen hun werkjaar afsluiten pendelde ik tussen Tongerlo en Drongen. De jezuïeten werden ooit de eigenaar van deze aloude Norbertijnenvestiging bij Gent. In de abdij van Tongerlo konden de fietsende en stappende pelgrims van de lichter 2008 op 15 maart 's morgens terecht voor de pelgrimzegen. Rond 200 aanwezigen luisterden naar traditionele pelgrimliederen gebracht door Martina Diessner en Peter Van Wonterghem (met de kinderen trekken zij dit jaar naar het verre pelgrimsoord), hoorden teksten over de traditie van het pelgrimeren (uit de Codex Calixtinus van de twaalfde eeuw, een essentieel boek van de pelgrimshistorie), ontvingen een Jacobsschelp en een routeboek, dronken mekaar nadien toe op het succes van hun langere of kortere reis op de Jacobsweg.

De kleine jamboree van pelgrims in Tongerlo, gasten van de witheren, was kameraadschappelijk, knus en volks. De Gregoriaanse eucharistieviering diezelfde dag in Drongen werd dieper, hartstochtelijker en authentieker. De goed bijgewoonde dienst Dominica In Palmis met cursisten, familieleden en vrienden opende met een palmenzegening en een zingende processie door de kruisgang naar de neogotische kapel. Deze blonk in de namiddagse zonneschijn, het kaarslicht en de spiegeling

van gouden, zilveren, koperen cultusobjecten. Frans Mariman haalde eer met de ouderejaars en hun responsoria. Een absoluut hoogtepunt was het "Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Matthaeum", het lijdensverhaal van onze Heer Jezus Christus volgens Mattheus, van drie interessante stemmen. Wat een bijzondere wijze om zo te duiken in een christelijke traditie van 2000 jaar oud. Onze voortijd en het nu werden aan mekaar gesmeed. Consumentisme, commercialisme, platvloersheid buiten de muren van Drongen zakten weg. Een tweede hoogtepunt was de predicatie van de voorganger. Hij verwees naar de moord op de Chaldeeuwse bisschop dagen voor Palmzondag in Mosoel, Noord-Irak, en de vervolgte christenen in Pakistan. De moslimwereld wordt langzaam een gevaarlijke plaats voor christenen. Wil de jonge priester een nieuwe Kruistocht? Ver van. Noodzakelijk is echter dat getoond wordt hoe discriminatie in het westen zijn tegenhanger heeft in het Midden-Oosten. Pasen is verrijzenis, nieuw leven, moed en hervatting. De Gregoriaanse eucharistieviering in Drongen was een intense etappe naar dat hoogtepunt van het christelijk jaar.

Frans Crols

NvdR: *Frans, pas gepensioneerd directeur-hoofdredacteur van Trends, blogte bijna elke dag zijn tocht-ervaringen. Tweeëndertig dagen later... zie artikel "Compostela".*

COMPOSTELA

De Jacobsroute, dag 32

Nota vooraf: Zoals hierboven gemeld, ging Frans Crols, die ons centrum heel genegen is, op voettocht naar Compostela. Bijna dagelijks blogde hij daarover. Zijn – voorlopig ? - laatste blog, die we hier afdrukken verscheen op 19 mei.

Bourges 19 mei. Mijn lijf keert zich koppig na 1000 kilometer, een derde van de Camino, en zes weken lopen tegen wat mijn hoofd en geest willen, arriveren in Santiago. De raad op het Centre Hospitalier van Bourges, na geknijp, echografieën en een scan van de onderbuik, is eenvoudig: "Stop met stappen. Je waterwegen zijn ontstoken en je nieren zijn niet pluis. Je riskeert een crisis en blijvende schade als je door gaat". Dit wordt dus tot mijn enorme spijt de slotblog over de lentereis naar Compostela. Blaren, spierletsel, diarree, griepigheid kan je verwachten. De zalffes, pleisters, pillen om ze te bestrijden had ik mee. De spirit van dr. Paul Janssen zat in mijn rugzak met de snellevers Compeed van Johnson & Johnson en Immodium van Janssen Pharmaceutica dat astronauten weg hield van de pot. Aan nieren had ik nooit gedacht. Ik weet amper waar ze schuilen in mijn lichaam. Ze zijn er als onzichtbare, discrete filters tot ze blijken te bestaan en een ingebed steentje hebben dat los geraakt. Wat was goed aan de zes weken? Je schrijft vroeger zelf of denkt na over onthaasting als remedie tegen managersziekten. Onthaasting is sedert half april na zeven uur zwerven je ondergoed wassen, je bestek spoelen, schoeien voor een bed, je blik spaghetti in tomatensaus opendraaien, Pastis drinken in een Bar-Tabac, zien hoe venten mekaar kussen aan de toog als ze terug zijn van een dag op de tractor of onder een autobrug in de garage, je dekens spreiden in een muffe kamer die je gratis of tegen acht euro toegewezen krijgt, luisteren naar het geritsel achter de lambrisering, denken aan morgen, opsommen waar je was en wie je zag tussen Antwerpen en je pleisterplek. Een Santiagoganger is een Robinson Crusoe zonder Vrijdag op een eiland met een doorsnee van 2500 kilometer. Je loopt onder een deksel in een aparte wereld en een aparte tijd. Je doet op een minimalistische manier "In Europa" à la Geert Mak of, belofte maakt schuld, als Guy Verhofstadt. Je ontmoet best knappe medereizigers en botst op mafkezen die met zijn tweeën een kruitwagen naar Santiago duwen of als lastdieren

Frans aan de oevers van de Maas

een kar trekken of behangen zijn met schelpen of van ver ruiken als geflippte bankbediende die de zoveelste tai chi-imitatie beleeft tijdens de voettocht. Pathetiek en authenticiteit strijden in elke pelgrim. Voor jezelf ben je een kleine held, voor de buitenstaander een variant op de dorpsgek.

Zit er een boekje in de zes weken? De Duitse TV-entertainer Hape Kerkeling schreef de Compostelakraker "Ich bin dann mal weg" na vier weken. Neen, de eerste Camino-journalen zijn jaren oud, het genre is versleten en ik sluit ongaarne de rij met een remake uit een kolf heimwee. Wat voor mij zuiver was en deugd deed is voor vreemden banaliteit en onnuttig. Trouwens schrijven, ook blogs, blijft voor mij na veertig jaar een wankele trip tussen verlegenheid om de eigen naam bij teksten en hovaardigheid: je ziet, ik kan het. Plezier beleefde ik aan het afscheid van België. En dat we zuipers zijn, weet men overal. Tot op twintig kilometer van Bourges, half Frankrijk door, werd mij Lefte geserveerd met een vette glimlach: Belgen zijn bierbuiken. Tja. Meteen nadien kan je vertellen wat BHV is en waarom de Vlamingen racisten zijn. Je ervaart stappend dat kranten lezen aan het ritme dat je als journalist gewend bent of was, luiheid is of lediggang. More of the same is het motto van het vaderlandse bedrukte papier. Weg ermee als ik terug ben van de Camino.

Au revoir? Tegen het weekeinde brengt Thalys mij thuis. Met nieren die nog meer moeten.

Frans Crols

NvdR: *Frans zal wellicht volgend jaar zijn tocht verderzette "Bericht aan bede-varenden: verderzetting dringend gewenst".*

Uw medewerking a.u.b. !

Reeds 2 jaar ontdekken wij dat de Zang+ namiddagen geïnteresseerden in contact brengen met onze cursussen. Voltreffers zijn het. Zang+ namiddagen zijn zangsessies waarop alle geïnteresseerden, of ze nu gregoriaans kennen of niet, welkom zijn om – onder leiding – gewoon samen gregoriaans te zingen. Oud-cursisten en cursisten zijn daarbij de "trekkers", die met hun kennis de anderen meetrekken in het gezang. Wij vragen dus uw medewerking als cursist of oud-cursist of gewoon gregorianist om die namiddagen te laten slagen. Telkens op een mooie locatie. Noteer de data: 18 oktober 13.30 u in de crypte van de St.-Baafskathedraal Gent, en 25 oktober 13.30 u in de St.-Romboutskathedraal Mechelen. Toegang uiteraard gratis voor iedereen!

WATOU

2009 Jubileum!

2009 is een jubileumeditie van het Internationaal Gregoriaans Festival van Watou. Wat in 1981 bescheiden als een landelijk koortreffen begon, groeide uit tot een driejaarlijks Internationaal Festival dat de beste Gregoriaanse schola's ter wereld op een niet competitieve wijze samenbrengt. Een hoog kwaliteitsniveau, een gevarieerd aanbod aan koren en een boeiend programma zijn de kenmerken. Dat maakt Watou toegankelijk voor de actieve luisteraar. Hij wordt getroffen door de weelde aan klank: verschillen in geografische herkomst, geslacht en leeftijd bieden een zeer boeiende afwisseling. Hij ervaart het als een unieke gebeurtenis waar emotie de bovenhand haalt op theorie. Voor de 10de editie zal enerzijds een beroep worden gedaan op de medewerking van schola's die tijdens de voorgaande uitgaven een zeer sterke indruk nagelaten hebben. Anderzijds zullen enkele schola's die nog nooit in Watou aanwezig waren nu hun opwachting maken. Zegden reeds toe: - "Psallentes" o.l.v. Hendrik Vanden Abeele, een professioneel ensemble dat zich toelegt op Gregoriaans en aanverwante muziek; - "Schola Cantorum Vilnensis", in 2006 opgericht aan de universiteit van Vilnius (Litouwen); - "Wiener Choralschola" (muziekuniversiteit Wenen), dat reeds meerdere eerste prijzen won. Een sterk item tijdens de vorige Festivaleditie was de "Ad

hoc schola Watou 2006". Ongeveer 80 zangers uit diverse Vlaamse schola's hadden zich o.l.v. Frans Mariman intens voorbereid op het uitvoeren van de wisselende misgezangen van de zondag na Hemelvaart. Het resultaat was vernieuwend en muzikaal indrukwekkend. Voor deze jubileumeditie zou Watou dit initiatief graag opnieuw van start laten gaan. Niet alleen muzikaal, maar ook symbolisch is dit belangrijk. Het Festival van Watou kon immers ontstaan dankzij de medewerking van vele Vlaamse schola's. En, een deelname van een schola van 80 goed voorbereide zangers biedt een verrassend ander reliëf dan deze met een gemiddelde scholabezetting van 8 tot 20 zangers. Ten slotte wordt ook de regionale spreiding voortgezet, al blijft Watou het absolute middelpunt. Deze formule blijkt de meest aangewezen weg te zijn om een breed publiek aan te spreken. Van 20 tot 24 mei 2009.

DRONGEN ZAAIT

"Gaudeamus" Moortsele

Moortsele, deelgemeente van Oosterzele heeft sinds enige tijd een volwaardig Gregoriaans Mannenkoor "Gaudeamus". Het koor is ontstaan uit het Gemengd Zangkoor "De Gonde" van Moortsele. Op zoek naar een repetitor om de dirigent te ondersteunen bij te springen, werd in de koorzangen iemand gevonden die afdekt met een meer dan gewone kennis van het Gregoriaans: Adelin Goedefroot. Drie jaar opleiding aan het Centrum voor Gregoriaans te Drongen en een daaraan verbonden jarenlange praktijk, en de koorleiding van een schola met dezelfde naam te Zingem (1991) waren troeven om in 2004 daar met een groep te starten. Samen met de koorleider opteert de groep voor de originaliteit en de spiritualiteit van het Gregoriaans op basis van de eeuwenoude, overgeleverde neumatische handschriften zoals dat in Drongen wordt onderwezen. Het koor heeft 9 zangers en verzorgt regelmatig Eucharistievieringen in de kerken van Moortsele, Gijzegem, Landskouter, Scheldewindeke, enz. Het concerteerde in 2007 in de kerk van Munte met een bloemlezing van gezangen uit de liturgische tijdskrans doorheen het jaar. Het koor is ook gekend voor de serene uitvoering van de liturgische gezangen tijdens begrafenisplechtigheden op vraag van de nabestaanden.

"Paratum Cor" Gent

Sedert begin mei heeft het gregoriaans koor "Paratum Cor" uit Gent haar eigen website: www.paratumcor.be. "Paratum Cor" is een initiatief van oud-cursist en studax Thierry Pauwels. Het koor verzorgt eucharistievieringen in de Gentse St.-Niklaaskerk en St.-Baafskathedraal. Wie de radiomissen volgt zal hen regelmatig horen. Is het u trouwens al opgevallen hoeveel van deze radio- en tv-missen opgeluisterd worden door gregoriaanse gezangen? Een prestatie waartoe vele van onze cursisten en oud-cursisten hun steentje hebben bijgedragen. Mogen goede voorbeelden strekken... Info: Thierry Pauwels, Groenpark 17, 9840 De Pinte, +32 9 282 78 24, Th.Pauwels@advalvas.be.

AGENDA

Vaste gregoriaanse vieringen (per stad):

ACHEL. St. Benedictusabdij (Achelse Kluis): Schola Cantorum Achel o.l.v. Bartel Follon. Elke 4de zo. en op feestdagen 10u45 gregoriaanse Mis in de abdijkerk. De andere dagen zingen de Trappisten in de St. Benedictusabdij.

AFFLIGEM. Abdijkerk: Monnikenkoor en gregoriaans gemengd koor o.l.v. Dom Idesbald Verkest. Elke zo. 10u gregoriaanse Mis en om 15u de Vespers en lof door het monnikenkoor. Info: Abdijstraat 6, 1790 Hekelgem 053 66 70 25 of Longinius van de Velde 0475 414 280.

AMSTERDAM. Obrechtkerk, Jacob Obrechtstraat 30: Het mannentrio Gregoriana verzorgt elke 3e zat., 17 u. (m.u.v. juli en augustus) een "Gregoriaanse meditatie". Gregoriana werkt soms samen met musici uit het Oosten en het Westen, waardoor muzikale en religieuze verwant-

schappen van diverse culturen worden onthuld. Info: Reinier van der Lof, Weesp Tel:+31.294.419754

ANTWERPEN. St.-Jacobskerk: Chorale Sancti Jacobi o.l.v. Dirk Baeten. Elke zo. 10 u. hoogmis met gregoriaans proprium. Info: Jo Tanghe 03/541 90 28. St.-Pauluskerk: Schola Gregoriana Cantabo. Regelmatig op zo. 10.30 u. Gregoriaanse hoogmis. Op hoogdagen meerstemmige mis met orkestbegeleiding, met gregoriaans proprium. Op 2^e kerstdag, twee paasdag, Pinksteren en Allerheiligen: Gregoriaanse vespersdienst. Info: Hugo Brangers. Antwerpen.

ASSEBROEK. Benediktijnerabdij, Baron Ruzetteaan 435: Elke zo. 10u gregoriaanse Mis. Info: 050 35 72 51

BERCHEM. Sint Theresiakerk, Grote steenweg: Gregoriaans koor Concentus Teresiae. Elke zo. 10u gregoriaanse Mis. Info: Oktaaf Bollaert, Sterren Regen 19, 2540 Hove

BRUGGE. Paters Karmelieten, Ezelstraat 28: Schola Gregoriana Brugensis o.l.v. Roger Deruwe. Elke zon- en hoogdag 10 u. Gregoriaanse Hoogmis. Info: Ignace Huyghebaert Tel: 050 44 38 90 of scola@scolagregoriana.com. Begijnhof, Monasterium De Wijngaard. Gregoriaans koor van het Begijnhof. Elke zo. 9u30 gregoriaanse Mis. Info: 050 33 00 11

BRUSSEL. St. Michiel en H. Goedele: Gregoriaanse Kathedraal schola o.l.v. Herbert Beirens. Zo. 10 u. Gregoriaanse mis. Info: Tomboy André, Guill. Stassartlaan, 16 b 22, 1070 Anderlecht, Tweelindenstraat 2A (metro Merode of Montgomey): Una cum o.l.v. Paul-Augustin Deproost. Zo. 10 u. Gregoriaanse mis. Info: Laurent Bayer, Brussel. Kerk van St. Hendrik, 1150 Brussel: Gregoriaanse schola Saint-Irénée. De zondagen van de advent en de vasten, gregoriaanse Mis om 9u30. Info: Michel Zeegers, av. du Hérion 1, 1640 Rhode-St-Genève 02 381 10 62. O.L.V. van de Zavel: Gregoriaanse schola St. Irénée. Elk hoogfeest om 11u gregoriaanse Mis. Info: Michel Zeegers, av. du Hérion 1, 1640 Rhode-St-Genève 02 381 10 62. Kapel Heilig Hart, Twee Lindenlaan, 1200 Brussel. Gregoriaanse schola "Una cum". Elke zo. en Feestdag om 10u gregoriaanse mis. Info: Paul-Augustin Deproost, rue Champ du Roi 23, 1040 Bruxelles 02 736 92 04. Miniemenkerk: Elke zo. gregoriaanse Mis om 11u. Info: . Abbé Jacques Van der Biest, rue Ernest Allard 47, 1000 Bruxelles

DENDERMONDE. Abdijkerk: Op weekdays 8u30 en op zondagen 9u30 gregoriaanse conventsmis. Niet op hoogdagen. Elke dag gregoriaanse Vespers om 18u.

GENT. St.-Niklaaskerk: Paratum cor o.l.v. Thierry Pauwels. Elke zo. 10 u. Hoogmis met proprium. niet op 2e zo., wel op feestdagen (zelfs als ze op de 2e zo. vallen). Info: Thierry Pauwels, De Pinte. St.-Baafskathedraal: Paratum Cor o.l.v. Thierry Pauwels. Gregoriaanse hoogmis op de 2e zo. 11 u. (niet op feestdagen). Info: Thierry Pauwels, Groenpark 17, 9840 De Pinte 09 2827824 of Th.Pauwels@advalvas.be

GRIMBERGEN. Abdijkerk: Gregoriaans Abdijkerk Grimbergen o.l.v. P. Gereon. Elke zo. 10 u. Gregoriaanse Hoogmis. Elke do. 20u15 repetitie in de Sachtstie. (via Pastorie, Kerkplein 1) Info: Michiel Decrop, Appelkotlaan 22, B-1785 Merchtem. Tel: 052 37 16 63.

HAALTERI. St.-Gorikskerk: Kon. St.-Gorikskoor o.l.v. Hubert Verheijen. Uitgezonderd 2de zo., 10 u. Gregoriaans kyriale. Op hoogdagen meerstemmige Latijnse mis. Info: Hubert Verheijen, Haalteri.

HALLE. Kerk Paters Conventuelen, Volpestraat: Sint Gregoriuskoor o.l.v. Roger Vanbellingen. Elke zon-en feestdag 10u30 gregoriaanse Mis. Info: 02/ 356 20 03 of www.gregorius.tk

HERENTALS. Begijnhofkerk St.-Catharina: Elke zo. 10u. Gregoriaanse mis (proprium en ordinarium) door het gregoriaans mannenkoor. Info: Jan Cools, Vossenbergring 45B, 2200 Herentals 014/ 21 56 48.

HEVERLEE. St.-Lambertuskerk: Kon. St.-Lambertuskoor o.l.v. Johan de Boer. 1ste, 3de en 5de zo., 10u30 Gregoriaanse Hoogmis. Info: Johan De Boer 016/ 40 52 99, www.kerkleuven.be/koor/kslh/.

LEUVEN. Abdijkerk Keizersberg: Het monnikenkoor o.l.v. Abt Kris Opdebeek zingt elke zo. 10u de gregoriaanse Hoogmis. Info: Rvd Kris Opdebeek, Mechelsestraat 202, 3000 Leuven 016 31 00 60

St.-Kwintkerk: 10 u. Gregoriaans proprium door de Schola Sancti Quintini o.l.v. J. Vandergeeten, naast andere gezangen door de Schola, hetzij door het vrouwenkoor Concinite (1e en 3de zo.). Info: Mark Debrock T.W. Wilsonlaan 15 3010-Leuven 016/25 36 83.

KNOKKE. Paters Dominicanen: Schola Gregoriana Dominicana o.l.v. Jacques Maertens. Elke zo. 11 u. Gregoriaanse mis. Info: Jacques Maertens, Knokke-Zoute Tel :050/ 60 12 32

KORTRIJK. O.L.Vrouwewerk: Laudate Dominum o.l.v. Walter Deroo. Elke 1ste zo. en op feestdagen 10u Elke 1ste zo. 17 gregoriaanse vespers in de kerk van het O.L.Vrouwehospitaal, Budastraat.

Info: Gislain Baert, Graskant 5, 8520 Kuurne 0474 325 729 of laudatedominum6@scarlet.be

ST.-NIKLAAS. St.-Nicolaaskerk: Schola Cantorum o.l.v. Luc De Cock. Elke 1ste zo. en op hoogdagen 11 u. Gregoriaanse hoogmis. (niet juli en augustus). Info: Luc Vermeulen, Zamanstraat 33, 9100 St.-Niklaas 03/776 07 35.

TURNHOUT. Begijnhofkerk Heilig Kruis: Koninklijk H.Kruis begijnhofkoor o.l.v. Herbert Op de Beek. Elke zo. 9u gregoriaanse Mis (proprium en ordinarium). Info: Herman Deckx, Victoriestraat 9 bus2, 2300 Turnhout. Tel: 014/ 41 25 81. Heilig Hartkerk: Ceciliaakoor o.l.v. Sylvain Goossens en Jef Roymans. Elke zon-en hoogdag 10u de Mis met gregoriaans proprium. Ordinarium is meerstemmig Latijn of gregoriaans. Info: Jochem Baas, 014/ 61 01 72

WAASMUNSTER. Abdij Roosenberg: Schola Gregoriana feminea In Voluntate. Elke 1ste zo. van de even maand, 9 u. Hoogmis. Info: Myriam Van den Hauten 03/ 449 43 15

WATERMAEL (Brussel). Kerk van St Clement. Elke zo. 9u30 gregoriaanse Mis. Info: Raoul Leblcq, rue des Thuyas 14, 1170 Watermael 02 673 02 58

ZINGEM. St. Bavokerk: Gregoriaans koor Gaudeamus o.l.v. Adelin Goedefroot. Elke feestdag 10u30 gregoriaanse Mis. Info: A. Goedefroot, Nederzwalmssteenweg 31, 9750 Zingem 09 384 20 29

Gregoriaanse vieringen zonder vaste datum:

BRUSSEL: Schola "Lux et Origo" en schola "Stella Matutina" o.l.v. Eric Trekels verzorgen enkele concerten per jaar over verschillende thema's. Info: E. Trekels, rue des Aduatiques 7, 1040 Bruxelles 02 736 56 68

LEUVEN: Het gregoriaans koor van Leuven o.l.v. Frans Mariman, verzorgt enkele Missen en concerten per jaar. Info: Frans Mariman, Korbeekdamstraat 13, 3050 Oud-Hervelee 016 47 12 60.

LIER: De damesschola "Vox Laetitiae" o.l.v. Stefan Meesen verzorgt missen en concerten op verschillende plaatsen. Info: Stefan Meesen, 016 53 20 99 of: vox.laetitiae@advalvas.be

WATOU: De damesschola Cum Jubilo o.l.v. Agnes Delbaere en de Herenschola o.l.v. Wim Orbie verzorgen verschillende zondagen de Mis om 10u30, alsook op andere locaties in België. Info: Bernard Deheegher, Moenaardestraat 20, 8978 Watou 057 38 82 67 of www.cumjubilo.be

Abdijen in België waar gregoriaanse officies gezongen worden:

Abbaye N.D. de Saint Remy (Trappisten) - Abdij Affligem (Benedictijnen) - Abdij Averbode (Norbertijnen) - Abdij De Wijngaard (Benedictinessen) - Abdij Keizersberg (Benedictijnen) - Abdij Mariënhof Cisterciënzerinnen) - Abdij Grimbergen (Norbertijnen) - Monastère de Chevetogne (Benedictijnen) - St. Pieters en Paulusabdij (Benedictijnen)

Andere gregoriaanse vieringen:

De "losse" Gregoriaanse vieringen en initiatieven houden wij voortaan permanent bij op onze website www.centrumgregoriaans.be/allertei.

VARIA

• **Stage.** Abdij Saint-Michel de Cuxa (Pyrénées orientales, France), 19-27 juli 2008. Organisatie : Académie de Chant Grégorien. Muzikale leiding: Prof. Eugeen Liven d'Abelardo (Amsterdam), bijgestaan door Adria Ceptaite (Litouwen), m.m.v. M. Zeegers, muzikaal directeur van 'Chorale Saint-Irénée (Brussel). Info: www.gregorien.be; academiegregorien@skynet.be

• **Stage.** In Rânes, (in de Orne, Normandië), 21-27 juli 2008, 11de gregoriaanse stage. Muzikale leiding: Prof. David Eben (Praag), bijgestaan door Charles Barbier (Finland). Info: fpetron@club-internet.fr of tél. Jean-Marie Godard: 00 33 (0)2 33 39 76 20.

• **Cursus.** Intensieve cursus gregoriaanse zang o.l.v. David Eben, 3de deel, 29 en 30 augustus 2008 in Louvain-la-Neuve. Voor studenten musicologie, professionele musici en liefhebbers met een goede opleiding gregoriaans. Dit weekend behandelt de muzikale vormen, en een recapitulatie van de voorgaande thema's en algemene vraagstelling. Info: Gérald Messiaen: academiegregorien@skynet.be of gerald.mesiaen@tele.be of tel: 01 / 084 07 63

• **Cursus.** Abdij Solesmes, 11-15 augustus 2008, 5de jaarlijkse cursus Gregoriaans voor gevorderden, onder leiding van Dom Saulnier. Info: 00-31-02 43 95 03 08, hospes@solesmes.com

• **Cursus.** Cremona (Italië), 21-26 juli 2008 en 2-5 januari 2009, XXIX Corso internazionale di Canto Gregoriano. Verschillende niveau's. Organisatie Aiscgre. Info: 00-39-349.49.36.823, www.aiscgre.it, info@aiscgre.it

• **Cursus.** Essen (Duitsland), 27 juli - 3 augustus 2008: Internationale Sommerkurse Gregorianik. In het teken van « 100 Jahre Graduale Romanum ». Cursus open voor iedereen, vooral opgebouwd rond semiologie en praktijk. Eminente docenten. Kan in losse dagen gevolgd worden. Prijs: 250€ verblijf inbegrepen, 100 € zonder verblijf, dagprijs 20 €. Folkwang Hochschule in Essen-Werden (Duitsland). Info: www.folkwang-hochschule.de, gregorianik@folkwang-hochschule.de, tel: 0177.56 33 227, fax: 0201.49 03 288.

CURSUS

Overzicht cursussen en zangdagen 2008-2009 van het Centrum Gregoriaans

Cursus:	1 A	1 B	2 en 3	Zang 1	Zang 2	Zang+
cursusjaar 2008-2009						
20/09/2008					1	
18/10/2008						1
25/10/2008						2
22/11/2008	1 n		1			
06/12/2008	2 n					
13/12/2008	3 n		2			
17/01/2009	4 n		3			
24/01/2009	5 n					
31/01/2009	6 n	1				
14/02/2009	7 n	2	4			
14/03/2009	8-9	3	5			
21/03/2009				1	2	
28/03/2009	10-11	4	6			
20/05/2009					Watou	
cijfers = lessenreeks n = namiddag						

Zang 1 is bedoeld voor alle cursisten. Zang 2 is voorbehouden aan afgestudeerde cursisten. Zang + is bedoeld voor alle belangstellenden die, samen met cursisten en afgestudeerden, kennis willen maken met het Gregoriaans.

CENTRUM

Administratie cursisten:

Lucienne Van Gastel, Centrum Gregoriaans, p/a Tuinstraat 3, 8800 Roeselare - Tel: 015. 24.13.63 E-mail: cursist.gregoriaans@pandora.be

Betalingen:

Op rek. nr. 737-0100011-47 Centrum Gregoriaans, bij F. Bastiaensen, Bloemenlaan 26, B-2950 Kapellen. Vanuit Nederland met gekruiste cheque.

Informatie over de inhoud v/d cursussen:

Frans Bastiaensen, Bloemenlaan 26, B-2950 Kapellen, Tel: 03. 664.15.45 E-mail: fransbastiaensen@hotmail.com

REDACTIE

Mia Pastijn, Keldermansvest 47, 2800 Mechelen, tel. 015-20.18.26, mia.pastijn@telenet.be

De redactie laat mensen aan het woord die een interessante mening vertolken. Ze respecteert daarbij alle opinies zonder onderscheid. De auteurs ondertekenen daarom hun bijdragen. De meningen die zij vertolken zijn persoonlijk en vallen niet noodzakelijk samen met de meningen van de redactie.

De volgende nieuwsbrief zal op 15 september 2008 verschijnen. Tekst hiervoor moeten de redactie uiterlijk voor 15 augustus 2008 bereiken.

ABONNEMENTEN

Door een abonnement te nemen steunt u daadwerkelijk onze werking! Hartelijk dank daarvoor.

Oud-cursisten en andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement nemen (4 nummers) door storting van 6 euro op rek. 737-0100011-47 met vermelding abonnement nieuwsbrief gregoriaans. Wil u ons extra steunen, neem dan een steunabonnement van 15 euro of een beschermd abonnement van 30 euro. De cursisten krijgen de nieuwsbrief gratis toegestuurd.

Discussiegroep en mailinglist gregoriaans: surf naar: <http://www.egroups.com/subscribe/gregoriaans> en klik op de JOIN-knop. Uitgebreide informatie over gregoriaans op het net: <http://listen.to/plainchant>

Bezoek onze site:
www.centrumgregoriaans.be
Gregoriaans op het net: <http://listen.to/plainchant>